

RAD U TIMOVIMA

ŠESTI TIM: STRUČNI I DUHOVNO VJERNIČKI IDENTITET VJEROUČITELJA

Grupa "A"

Voditelji: Josip BALOBAN
i Marko JERKOVIĆ

Zapisničarka: Jasna LUČIĆ, uršulinka

Broj sudionika: 45

Šesti tim podijeljen je u dvije grupe. Naša grupa ("B") radila je dan i pol s gore navedenim voditeljima. Razmatrali smo duhovno-vjernički identitet vjeroučitelja.

Nakon međusobnog upoznavanja i izricanja motivacija koje su nas dovele u tim, dobili smo upitne listove. Podijelili smo se u skupine od tri člana i zajednički obradili upitni list. Zapisničari su na plenumu iznijeli rezultate rada.

LIST 1 DUHOVNO-VJERNIČKI IDENTITET VJEROUČITELJA

Teza: Vjeroučitelj je stručnjak koji pored znanja o vjeri i Crkvi posreduje vjerničko iskustvo u koje uvodi svoje vjeroučenike, i to kao učitelj koji sam uči, pokazuje put drugima i koji moli.

1. Sadržaji koje vjeroučitelj mora usvojiti:
 - poznavanje i razumijevanje Biblije,
 - poznavanje vjerskog sadržaja, Vjerovanja
 - poznavanje moralnoga zakona
 - poznavanje katekizama i priručnika koji predaje
 - poznavanje kršćanske kulture
 - vjerničko iskustvo koje proizlazi iz metodološkog rada, duhovno-vjerničkih i pedagoško-psiholoških kvaliteta vjeroučitelja
 - poznavanje školskog sistema, planova i programa koji se mijenjaju.

Sadržaj Vjerovanja koji vjeroučitelj prenosi drugima mora postati dio njegova identiteta, tj. da trajno poistovjećuje sebe sa evanđeoskim sadržajem.

2. Da bi vjeroučitelj mogao uspješno poučavati, mora poznavati svoje vjeroučenike, a to znači sljedeće:
 - zakonitosti psihološke dobi, temelj je psihologije i teoretski i praktički
 - kroz pedagoški pristup upoznavati i voljeti dijete takvo kakvo jest, zanimati se za njega kroz razgovor, igru, spontane susrete i molitvu
 - poznavati obitelj i društvenu sredinu iz kojih vjeroučenici dolaze
 - poznavati didaktiku.
3. Vjeroučitelj kao stručnjak mora znati prenositi poruku, a to uključuje sljedeće:
 - lingvistička kompetencija: da zna rječnik onih kojima govori, njihov sustav mišljenja, maštanja, svijet slike i potrebe te dobi
 - sposobnost da govori iskustveno, uvjerljivo i razumljivo
 - poznavanje zakonitosti razvojne psihologije, pedagogije, metodike i didaktike
 - poznavanje sredstava javnog priopćavanja i pravilno rukovanje njima.
4. Vjeroučitelj pokazuje put vjeroučenicima na taj način što govori sa svojim učenicima, dopušta im da oni govore, da iznose i svoje proteste protiv pojavne slike Crkve itd:
 - otkrivati pozitivne aspekte Crkve i života u njoj, ne nametati gotova rješenja, prihvatiti različita mišljenja, zdravu kritiku u iskrenom dijalogu i istinitosti svog vjerničkog iskustva
 - prihvaćati njihove inicijative i zajednički tražiti rješenja
 - dopustiti da mu kažu i ono što "ne voli" čuti, ali pritom ostati miran, nepoljuljan, te na slobodan i demokratski način ponuditi evanđeoska rješenja bez obzira da li će ih vjeroučenici prihvatiti ili odbaciti.

Vjeroučitelj izrasta iz Crkve i Evanđelja, nastupa u ime Crkve prenoseći proživljeno Evanđelje, ali ne brani grčevito Crkvu, svoj red, stalež i svoju osobu.

5. Tko moli "može u povjerenju u Oca zadobiti povjerenje u sebe i u tom dvostrukom povjerenju zadobiti i povjerenje onih koji su mu povjereni". Na koje načine i u koje molitveno iskustvo može vjeroučitelj uvesti vjeroučenike?
 - u ono koje sam poznaje, za molitvu, koja mu je bliska, treba biti osoba molitve i povjerenja u Boga
 - stvarati u grupi molitveno ozračje, a u vjeroučenicima buditi povjerenje u Boga, sinovski odnos prema Ocu
 - znati čekati i strpljivo voditi od tradicionalnih molitvenih oblika prema suvremenim načinima molitve koji odgovaraju današnjem čovjeku
 - voditi u meditacije, uz sliku ili dijapozitive, na temelju Božje Riječi ili osobnog molitvenog izražavanja
 - razložiti osnovne obrasce i usmjeravati prema slavljenju Euharistije
 - voditi molitvu prema stavu ljubavi, povjerenju, prijateljstvu između Boga i molitelja
2. Vjeroučitelj je čovjek slobodan od uvjetovanosti ovoga svijeta. Kako to postiže?
 - Otkrivajući uvjetovanosti, priznavajući ih, tražeći rješenja u kontaktu s Bogom kroz osobna razmišljanja i u razgovoru s drugima.
 - Ne bježati od problema nego kroz samoodgoj usvajati vrednote koje Krist nudi.
3. Vjeroučitelj je promicatelj evanđeoskog zajedništva u školi i Crkvi.
 - Sam mora biti u čvrstom zajedništvu sa župnom zajednicom jer je po svom poslanju promicatelj evanđeoskog zajedništva. Ne može se i ne smije osloboditi od odgovornosti da ga stvara kao dijaloška i ekumenska osoba uspostavljanjem kontakata, prihvaćanjem drugih u njihovoj drugosti i različitosti (nacionalnoj, vjerskoj, socijalnoj), otkrivajući Crkvu kao univerzalnu zajednicu.
4. Što umanjuje vjeroučiteljevo vjerničko svjedočenje u školi, u župnoj zajednici i u društvu uopće?
 - Raskorak između stručnosti i osobnog života, govora i čina, nedostatak ljudskih naravnih kvaliteta, necjelovitost i površnost u poslu, mnoštvo uloga u župi i preopterećenost zbog njih, despotizam, pretjerana samouvjerenost, autoritativnost, naglašen pesimistički pristup, želja da učenike motivira strahom i strogošću, netočnost, nestručnost, fanatizam, egocentizam.

Rad je tekao opuštено, a pri kraju dana broj sudionika smanjivao se. Od 45 na 40.

LIST 2

Teza: Vjeroučitelj posreduje puno više po onome što jest nego po onome što govori. On priopćava, objašnjava i živi kao uzor što znači biti kršćanin u tom svijetu.

1. Vjeroučitelj je čovjek radosti i nade, jer vjeruje u Isusa Krista. Na koji način on svjedoči tu radost?
 - Kroz pogled, osmijeh, smisao za humor, životni optimizam, nutarnju smirenost koju ne gubi ni u konfliktnim situacijama, doživljaj osobne spašenosti.

ŠESTI TIM: STRUČNI PSIHO-PEDAGOŠKI PROFIL VJEROUČITELJA

Grupa "B"

Voditelj: Mićo PINJUH i Ivan GAVRAN

Zapisničarka: Jasna Lučić, uršulinka

Broj sudionika: od 40 do 30

Rad u grupi odvijao se u tri faze:

I. DIO: Obrada stručnog psihopedagoškog profila vjeroučitelja

Zadržali smo se na tri osnovne i neizostavne kvalitete dobrog odgojitelja: 1) BITI; 2) ZNATI; 3) ZNATI ČINITI.

1. Biti

- a) Vjerničke kvalitete: biti osoba vjere, praktikant, pobožan, milosrdan, za druge...
- b) Moralne kvalitete: biti pravedan, dobar, velikodušan, iskren, dosljedan, korektan...
- c) Crkvene kvalitete: imati osjećaj crkvenosti, pripadnosti općoj i mjesnoj Crkvi
- d) Psiho-pedagoške kvalitete: biti psihički uravnotežen, kreativan, spontan, kritičan...

2. Znati

- a) Imati opću kulturu
- b) Posjedovati profesionalnu kulturu (stručnost)
- c) Znati surađivati s drugima (komunikacija)
- d) U međuvremenu završiti studij (teologije ili katehetike)

3. Znati činiti

- a) Metodologija rada: rad s pomagalima, poznavati metodička sredstva usvojiti pedagoške principe...
- b) Ljubav prema odgoju: voljeti odgojiteljski poziv, voljeti i cijeniti odgajanička, rasti zajedno s njime...

Deset odgojnih uvjeta bili su za nas preispit i poticaj:

1. Poziv
2. Ljubav prema mladima
3. Fizička izdržljivost
4. Osobna privlačnost
5. Osobni autoritet
6. Smisao za humor
7. Tehnički i umjetnički dar
8. Profesionalna etičnost
9. Osjećaj socijalnosti
10. Osobna moralnost.

II. DIO: Jednosmjerne i višesmjerne komunikacije, te vrlo plodan praktičan rad u traženju vrsta zapreka za vanjske komunikacijske smetnje i unutarnje komunikacijske smetnje

a) Vanjske komunikacijske smetnje

- Čimbenici:** Vrste zapreka
- Prostor:** skučen, neprikladan namještaj, manjak dekoracije zidova i prostora, mračan, preosvijetljen, neakustičan, neuredan...
- Vrijeme:** rani ili kasni satovi, ograničeno vrijeme, prekratko, posljednji satovi u školi...
- Odvraćanje pozornosti:** vanjska buka, zvukovi, radovi vani, prozori koji gledaju na ulicu, prolazni razredi, ometanja sata strankama...
- Mediji:** tehnički neispravna i zastarjela pomagala, nepoznavanje i neispravno rukovanje pomagalima, nepodudarnost slikovnog ili govornog sadržaja koje nudi pomagalo s ciljevima sata, česta i vremenski duga upotreba bez prethodnih uvoda ili naknadnih refleksija (npr. na gledani film)...

Pojedinačne smetnje pojedinac koji ometa sat i odvraća pažnju drugih...

b) Unutarnje komunikacijske smetnje**Oblici**

očitovanja: *Mogući uzroci:*
Nezainteresiranost težak sadržaj, metodički, didaktički, psiho-pedagoški neispravan način predavanja sadržaja, jezik neprilagođen dobi, nerazumljiv, nedostatak kreativnosti i zaposlenosti učenika tijekom sata

Nesigurnost, strah, bojažljivost nesigurnost katehete, autoritativnost, povećanje straha osobnim nastupom, grubim verbalnim postupkom, nedostatak pohvala, lijepih riječi, nesposobnost stvaranja zajedništva i prijateljstva među učenicima

Agresivnost: nepravedni postupci vjeroučitelja, stvaranje skupine ljubimaca, privilegiranih, neprihvatanje... sa strane učenika: ljubomora, kompleksi koji se očituju agresivnim isticanjem u grupi, ogorčenost zbog povlaštenih...

III. DIO: Vlč. Ivan Gavran dao nam je točan prikaz odgojnih stilova, koji su tipizirani u tri grupe:

- a) autoritativan stil odgoja (AUTORITATIVAN odgojitelj)
- b) demokratski stil odgoja (DEMOKRATSKI odgojitelj)
- c) pasivan stil odgoja (NEZAINTERESIRAN, PASIVAN odgojitelj).

Pokušali smo si kratko tijekom grupnog rada posvijestiti dimenziju kontrole i afektivnu dimenziju. Pojedinačno i zajednički načinili smo nekoliko vježbi vrednovanja emocionalne dimenzije. Uživanje u fazu senzibiliziranja, naši točni i netočni odgovori, ispravni i neispravni postupci i reagiranja probudili su u nama želju: **VJEŽBATI KAKO BI TIJEKOM DUGOG PROCESA RADA NA SEBI, SAMOKONTROLE I KOREKCIJE, POSTIGLI DEMOKRATSKI STIL ODGOJA**, koji je tako bližak evanđeoskom stilu odgoja.

